

системи планування підприємства, що забезпечує гармонійне поєднання цілей, ресурсів і заходів для ефективного розвитку та зміцнення конкурентних позицій на ринку.

На сьогоднішній день в економічній літературі термін «планування маркетингу» (маркетингове планування) переважно застосовується для опису методів ефективного використання маркетингових ресурсів, необхідних для досягнення поставлених маркетингових цілей [2, с.88]. На перший погляд це звучить просто, проте реальний процес є досить складним, оскільки кожне підприємство має у своєму розпорядженні унікальні ресурси та орієнтується на досягнення конкретних цілей, реалізація яких прив'язана до визначених часових меж. Проте маркетингове планування забезпечує оптимальне використання обмежених ресурсів для досягнення визначених цілей і зміцнення конкурентних позицій компанії.

У цьому контексті під плануванням маркетингу розуміється логічна послідовність окремих видів діяльності та процедур, що пов'язані із постановкою цілей маркетингу, вибором стратегій і розробкою заходів для їх досягнення у визначений період. Іншими словами, маркетингове планування — це процес складання плану маркетингу, який передбачає вибір стратегій, спрямованих на зростання обсягів продажу продукції та максимізацію прибутку [2, с.89]. Крім того, його доцільно розглядати як науково вивірене визначення майбутніх напрямів діяльності маркетингової системи, що гарантує результативність процесів виробництва, розподілу й реалізації продукції підприємства.

Складання плану маркетингу є кінцевим результатом процесу маркетингового планування і забезпечує реалізацію визначених стратегій та досягнення поставлених цілей. Усі заплановані заходи поєднані часовими термінами, фінансовими ресурсами та визначеними відповідальними виконавцями. Основна їхня мета полягає у підвищенні конкурентоспроможності підприємства протягом визначеного періоду часу.

Варто зазначити, що план маркетингу не є формальним документом, а виступає інструментом управління розвитком підприємства. Його метою є визначення перспективного кола завдань підприємства, шляхів і строків їх виконання з урахуванням наявних фінансових, трудових та виробничих ресурсів. Відмінною рисою цього документу є динамічність, що зумовлена необхідністю оперативного коригування в умовах постійних змін маркетингового середовища підприємства.

Таким чином, маркетингове планування є системним, інтегрованим процесом, що забезпечує узгодженість цілей підприємства, оптимізацію ресурсів і адаптацію до змін ринкового середовища, а успішна маркетингова діяльність ґрунтується на поєднанні аналітичного оцінювання ринкових можливостей, чіткої програми дій і системного контролю виконання плану.

Література

- 1.Діб А. Маркетинговий план на одну сторінку. Час знаходити нових клієнтів, заробляти більше грошей і бути унікальним [пер.з англ. М. Черник]. Харків: Віват, 2020. - 285с.
- 2.Семенюк С. Маркетингове планування діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2010. № 1(26). С. 84-92.

УДК 658

Н. Синькевич, Г. Христина

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Sinkevich Nadiya, Havdyda Khrystyna

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

ANALYSIS OF THE INVESTMENT ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

Інвестиційна діяльність підприємства є важливим чинником його розвитку, оскільки саме інвестиції забезпечують оновлення виробничих потужностей, упровадження інновацій, підвищення конкурентоспроможності продукції та розширення ринків збуту. У сучасних умовах господарювання, коли на економіку України впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори нестабільності, особливого значення набуває питання ефективного управління інвестиційними ресурсами, що вимагає глибокого і системного аналізу інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз інвестиційної діяльності — це оцінка формування, розподілу та використання інвестиційних ресурсів з метою визначення ефективності вкладень, виявлення резервів та обґрунтування управлінських рішень. Основні завдання включають оцінку обсягів і структури інвестицій, джерел фінансування, динаміки інвестиційної активності, впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, а також ефективності реалізованих проєктів.

Для аналізу інвестиційної діяльності застосовують традиційні методи фінансового аналізу (горизонтальний, вертикальний, порівняльний, коефіцієнтний) та спеціальні методи на основі дисконтування грошових потоків. Основні показники ефективності інвестицій: чистий приведений дохід (NPV), внутрішня норма рентабельності (IRR), індекс прибутковості (PI), період окупності (PP) та рентабельність інвестицій (ROI). NPV оцінює доцільність проєкту, IRR показує граничну ставку прибутковості, PI відображає ефективність вкладень, а PP — швидкість повернення капіталу.

Оцінка інвестиційної активності підприємства передбачає аналіз обсягів та структури інвестицій за напрямками, джерелами фінансування та видами активів. Доцільно розраховувати частку капітальних інвестицій у загальних витратах, коефіцієнт оновлення основних засобів і співвідношення власних та позикових коштів, оскільки висока залежність від боргу підвищує фінансові ризики. Важливо також оцінювати доходи від інвестицій, частку реінвестованого прибутку та вплив рішень на фінансові результати підприємства. Аналіз слід проводити з урахуванням зовнішніх факторів — економічної стабільності, податкової політики, доступності кредитів і державного регулювання, а також внутрішніх — фінансового стану, структури капіталу, прибутковості, технічного оснащення, ефективності менеджменту і інноваційного розвитку.

У сучасному економічному середовищі підприємства мають формувати адаптивну та гнучку інвестиційну політику, орієнтовану на довгостроковий розвиток. Водночас слід враховувати ризики, пов'язані з інвестиційними рішеннями, зокрема валютні, ринкові, кредитні, політичні та технологічні. Ефективне управління ризиками передбачає їх своєчасну ідентифікацію, оцінку й використання механізмів страхування або диверсифікації портфеля інвестицій.

В Україні розвиток інвестиційної діяльності підприємств залишається обмеженим через нестабільність макроекономічної ситуації, високі кредитні ставки, низьку довіру інвесторів, обмежені фінансові ресурси, недосконалі податкові стимули, слабку інноваційну активність та недостатню державну підтримку. Після повномасштабного вторгнення Росії та введення воєнного стану інвестиційні потоки були переорієнтовані на оборону та відновлення, що знизило привабливість для іноземних інвесторів. За даними Ministry of Economy of Ukraine, обсяг капітальних інвестицій підприємств у 2022 році становив 409 660,0 млн грн, а іноземні прямі інвестиції — USD 50 986,7 млн. [3] У цей період з'являються нові напрями вкладень — відновлення інфраструктури,

оборонний сектор, цифрова трансформація, публічно-приватне партнерство та механізми військового страхування інвестицій, що одночасно відкриває можливості й підвищує ризики.

Військовий стан стимулює появу так званих “інвестицій відновлення” для відбудови зруйнованої інфраструктури, житла та енергетики, що створює перспективу зростання інвестиційної активності після стабілізації. Наразі ж через військову небезпеку, анексії територій, ризики мобілізації та порушення логістики багато підприємств відкладають великі капіталовкладення. Поєднання військових ризиків із традиційними економічними бар’єрами формує двоякий ефект: потреба в інвестиціях висока, проте готовність бізнесу вкладати кошти — обережна. Ці фактори знижують мотивацію до інвестування та уповільнюють оновлення основних засобів, навіть за наявності міжнародної підтримки. В умовах воєнного стану важливими є гарантії безпеки для інвесторів, прозорість фінансування, гнучкість правового середовища та здатність підприємств швидко реагувати на зміни. Тому інвестиційна стратегія має враховувати не лише рентабельність, а й ризики мобілізації, відновлення та можливі військові втрати. Аналіз інвестиційної діяльності в цей період стає ключовим інструментом для прийняття управлінських рішень і забезпечення стійкості бізнесу.

У 2022 році (після початку повномасштабної війни) обсяг інвестицій різко скоротився, але вже у 2023–2024 рр. спостерігається поступове відновлення завдяки державним і міжнародним програмам підтримки, відбудові інфраструктури та адаптації бізнесу до воєнних умов (рис. 1).

Рис. 1. Динаміка капітальних інвестицій в Україні індивідуальна розробка на основі (2019-2024 рр.) [3]

Підвищення ефективності інвестиційної діяльності передбачає вдосконалення фінансового планування, розробку чіткої інвестиційної стратегії, підвищення аналітичного забезпечення рішень, залучення зовнішніх інвесторів та розвиток партнерських програм. Доцільним є застосування сучасних методів оцінки ефективності проєктів, цифровізація управлінських процесів і прозорий контроль за використанням фінансових ресурсів.

Рациональне управління інвестиціями забезпечує фінансову стійкість підприємства, сприяє інноваційному розвитку, конкурентоспроможності та економічному зростанню. Аналіз інвестиційної діяльності дозволяє оцінити поточний стан і перспективи розвитку, оптимізувати структуру капіталу та підвищити довгострокову стабільність підприємства, забезпечуючи його конкурентні переваги.

Література

1. Бланк І. О. *Інвестиційний менеджмент*. – К.: Ніка-Центр, 2020. – 528 с.
2. World Bank (2024). *Ukraine Country Economic Memorandum: Pathways to Private Investment Recovery*. – Washington, D.C.: World Bank Group.
3. Міністерство економіки України. *Інвестиційна діяльність в Україні: тенденції, показники, державна підтримка* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=7d2b3b4f-8f43-4b42-92a1-faa0a7c1b517&tag=InvestitsiinaDiialnist> (дата звернення: 19.10.2025).

УДК 656:504

О.В. Славута, ст. гр. БМ-31; Л.Я. Малюта, д.е.н., професор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЕРЕВАГИ ІНТЕРМОДАЛЬНОЇ ЛОГІСТИКИ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ СТІЙКОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

O.V. Slavuta; L.Ya. Maliuta, Doctor of Economics, Professor

ADVANTAGES OF INTERMODAL LOGISTICS FOR STRENGTHENING THE RESILIENCE OF UKRAINE'S TRANSPORT SYSTEM IN WAR CONDITIONS

У цей непростий час логістична система України стикаються з численними викликами, спричиненими воєнними діями: руйнуванням інфраструктури, обмеженням доступу до окремих транспортних напрямків, зростанням витрат на перевезення та високим рівнем ризиків на окремих ділянках. У таких умовах інтермодальна логістика стає одним із ключових інструментів забезпечення стабільності транспортної системи, оскільки вона дозволяє поєднувати залізничний, автомобільний, морський та повітряний транспорт у єдину систему перевезень. Такий підхід сприяє ефективнішому використанню наявних транспортних ресурсів, допомагає зменшувати витрати та підсилює стабільність перевезень. Інтермодальність стає важливим чинником зменшення залежності від окремих шляхів і підсилює гнучкість логістики.

Метою публікації є дослідження ролі інтермодальної логістики у зміцненні транспортної системи України під час війни шляхом аналізу переваг поєднання різних видів транспорту, їхнього впливу на стійкість логістичних маршрутів та визначення умов, за яких інтермодальний підхід є найбільш ефективним.

Питання зміцнення стійкості транспортної системи України в умовах війни активно досліджується українськими науковцями. Зокрема, Целлер В. і Крамський С.[1] аналізують інноваційні підходи до розвитку інтермодальних систем, спрямованих на підвищення стійкості та адаптивності транспортної інфраструктури. Малюта Л., Яковчук Б. та Балусhevський К. [2-3] підкреслюють важливість інтеграції різних видів транспорту, зокрема залізничного та водного, для забезпечення ефективності й гнучкості доставки вантажів в умовах війни, зазначають, що у цих умовах власне інтермодальна логістика стає стратегічним інструментом інтеграції України до європейського економічного простору та транс'європейської транспортної мережі. Фалович Н. та Дубчак О. [4] наголошують на значенні використання штучного